

Udvikling af lokale værdikæder for CO₂-fangst, -anvendelse og -lagring (CCUS)

Webinar, 4. maj 2023

1. Velkomst

Agenda

1	13.00 Velkomst
2	13.05 Baggrund for annonceringen
3	13.15 Tilskudsberettigede indsatser og målgruppe
4	13.30 Vurdering af ansøgninger
5	13.50 Spørgsmål
6	14.10 Strukturfondenes grundvilkår
7	14.20 Statsstøtteregler
8	14.30 Ansøgningsproces
9	14.35 Grand Solutions, Innovationsfonden
10	14.40 Spørgsmål

Mødekultur

Brug chatten

- Hvis du vil stille et spørgsmål, så brug chat-funktionen i Teams
- Skriv gerne i chatten, hvad du hedder, og hvilken slide dit spørgsmål evt. vedrører.
- Spørgsmål og svar offentliggøres efter webinar
- Sørg for at både din mikrofon og dit kamera i Teams er slukket under webinar
- Slides offentliggøres efter webinar

2. Baggrund for annonceringen

Fonden for Retfærdig Omstilling 2021-2027

I 2021-2027 investerer Fonden for Retfærdig Omstilling 636 mio. kr. i aktiviteter i Danmark, der skal afbøde de negative virkninger af omstillingen til en klimaneutral økonomi.

Fondens specifikke målsætning

”At give regioner og mennesker mulighed for at håndtere de sociale, beskæftigelsesmæssige, økonomiske og miljømæssige virkninger af omstillingen til Unionens 2030-mål for energi og klima og en klimaneutral økonomi i Unionen senest i 2050 på grundlag af Paris-aftalen.”

Fondens geografiske afgrænsning

Fonden skal målrettes den eller de landsdele, som er mest negativt påvirket af omstillingsprocessen til en klimaneutral økonomi i 2050

- Udpegning af **Nordjylland** med udgangspunkt i omlægning af drivhusgasintensive produktionsprocesser
- Udpegning af **Sydjylland** med udgangspunkt i udfasning af produktion af fossile brændstoffer

Figur 1.
Opdeling af Danmark på NUTS-3 niveau

Fonden for Retfærdig Omstilling 2021-2027: 636 mio. kr.

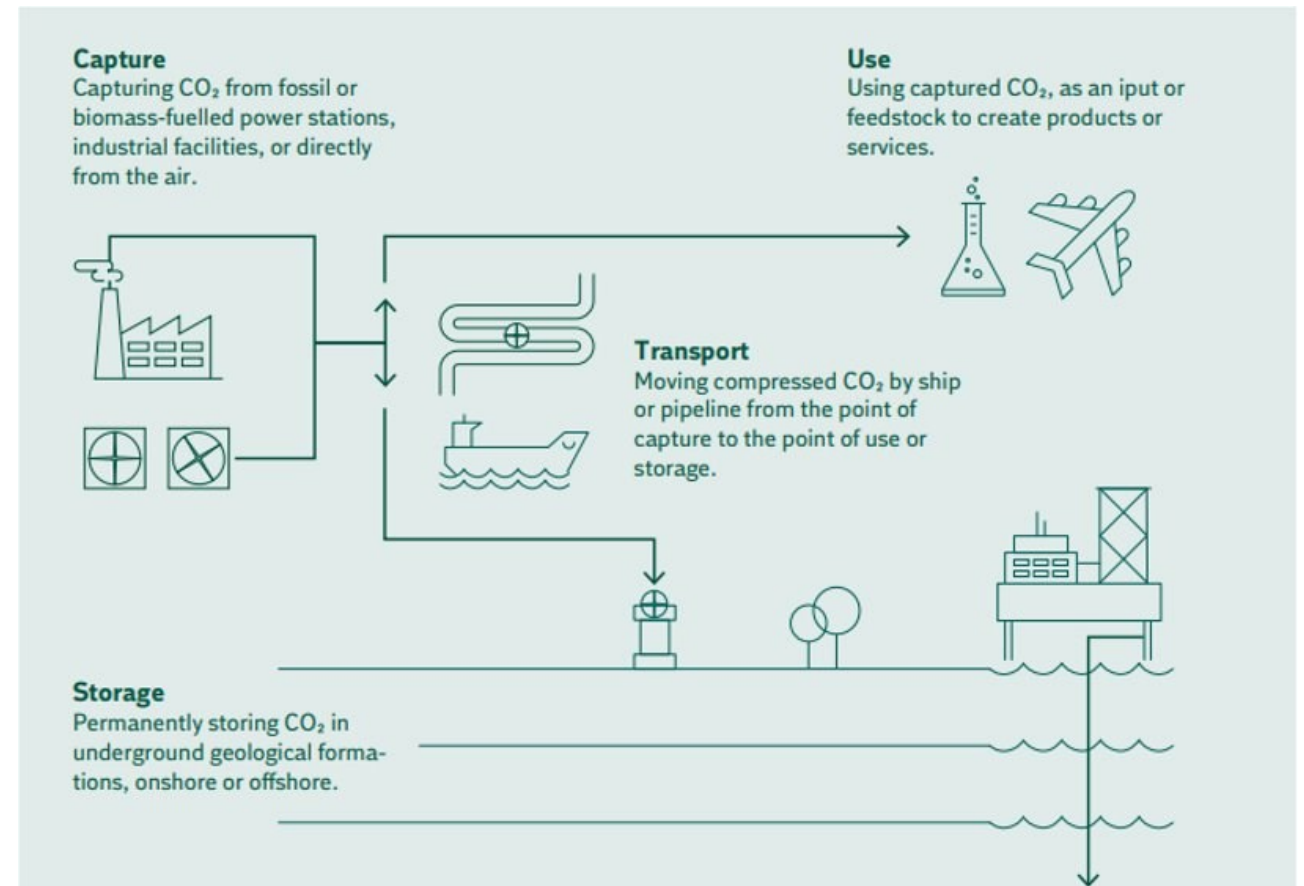
100 mio. kr.	Et sammenhængende Danmark med stærke lokale erhvervsfyrtårne
100 mio. kr.	Teknologi- og forretningsudvikling inden for Power-to-X
50,5 mio. kr.	Bedre vilkår for grøn omstilling i SMV'er
196 mio. kr.	Udvikling af brun bioraffinering såsom pyrolyse
190 mio. kr.	Udvikling af lokale værdikæder for CO ₂ -fangst, -anvendelse og -lagring (CCUS)

3. Tilskudsberettigede indsatser og målgruppe

Baggrund

- CCUS dækker over teknologier til:
 - Carbon Capture and Storage (CCS)
 - Carbon Capture Utilisation (CCU).
- CCS har et stort potentiale for lagring i den danske undergrund.
- CCU har et stort dansk potentiale til produktion af bæredygtige elektrofuels gennem PtX

Grafik: <https://www.ft.dk/samling/20201/almdel/kef/bilag/364/2421917.pdf>

Udvikling af lokale værdikæder for CO₂-fangst, -anvendelse og -lagring (CCUS)

- ❖ **Indholdsbeskrivelse:** Formålet med indsatsen er at understøtte en samlet værdikæde for CCUS fx ved at identificere og løse teknologiske, videns-, uddannelses-, og organisatoriske barrierer og flaskehalse for yderligere udvikling, skalering og udbredelse af CCUS-teknologierne, som skal anvendes i værdikæden.
- ❖ **Udmøntning:** Med aftalen *En køreplan for fangst, transport og lagring af CO₂* af december 2021 forpligtede regeringen 190 mio. kr. til at understøtte udviklingen af lokale værdikæder for CO₂-fangst, -anvendelse og -lagring for at accelerere etableringen af den nødvendige infrastruktur for CCUS.
- ❖ **Støtteprocent:** Max 40 pct.
- ❖ **Projektperiode:** Projekter kan modtage tilskud i op til tre år. Projekter skal være afsluttet senest juni 2026.
Obs: det er ikke muligt at forlænge projektperioden ud over de tre år.
- ❖ **Frist for ansøgning:** 22. juni 2023

Aktivitetstyper

- Investeringer i forsknings- og udviklingsaktiviteter
- Forprojekter: Feasibility studies, proof-of-principle
- Investeringsstøtte
- Kompetencerettede tiltag, herunder opkvalificering/omskoling af medarbejdere eller ledere

Grafik: Pixabay

Aktivitetstype: Forsknings- og udviklingsaktiviteter 1/4

- Med henblik på at understøtte etableringen og modningen af en værdikæde for CCUS-infrastruktur i Danmark ydes der støtte til forsknings- og udviklingsaktiviteter, herunder projekter der afsøger og tester den samlede CCS-værdikæde fra fangst til transport og lagring af CO₂, eller som afsøger de tekniske potentialer for udvikling af omkostningseffektive fangstteknologier mv.
- Der kan også gives støttes til test, demonstration, tilpasning, skalering og markedsmodning af nye eller forbedrede teknologier, der styrker leverandørkæden blandt danske SMV'er.

Kilde: Pixabay

Aktivitetstype: Forprojekter (Feasibility studies, proof-of-principle)

2/4

- Forprojekter kan fx understøtte de første faser af et større anlægsprojekt. Det kan indbefatte tilskud til foranalyser vedrørende nyetablerede anlæg, herunder geologiske undersøgelser, miljøkonsekvensvurderinger samt sikkerhedsvurderinger til at definere acceptable sikkerhedsniveauer mv.
- Et forprojekt kan endvidere fokusere på at kortlægge transportmuligheder mellem punktkilderne og anvendelse eller lagring af CO₂ eller analysere sikkerhedsaspekter ved CO₂-lagring. Analyserne skal være supplerende i forhold til allerede igangværende aktiviteter.

Kilde: Pixabay

Aktivitetstype: Kompetencerettede tiltag 3/4

- Med henblik på at sikre, at virksomhederne er i besiddelse af de nødvendige kompetencer, herunder ledelseskompeterer og den nødvendige arbejdskraft til at drive og videreudvikle CCUS, kan der ydes støtte til supplerende kompetencerettede tiltag.
- Disse tiltag kan fx være i form af kompetenceudvikling eller systematisk opkvalificering/omskoling af medarbejdere eller ledere eller tilknytning af personer, fx ledige med mellemlang eller lang videregående uddannelse, til konkrete udviklingsopgaver i private virksomheder med henblik på at løse rekrutteringsudfordringer.
- *OBS → Kompetencerettede tiltag skal kombineres med andre aktiviteter i samme projekt og kan således ikke stå alene.*

Kilde: Pixabay

Aktivitetstype: Bygge- og anlægsinvesteringer 4/4

- For at understøtte projekter, der kan gøre en væsentlig forskel for udvikling af lokale værdikæder for CCUS, kan der gives investeringsstøtte til bygge- og anlægsarbejde. Det gælder især forudsætningskabende anlæg, som er nødvendige i understøttelsen af etableringen af CCUS-værdikæder i Danmark.
- Det bemærkes, at der alene kan ydes støtte til nyetablerede anlæg, at der kan ikke ydes støtte, efter anlægget er sat i drift, og at støtten skal være uafhængig af produktionen.

Kilde: Henrik Voldgaard

Målgruppe

- Projekter under indsatsen kan søges af både små, mellemstore og store virksomheder, gerne i samarbejde med GTS'er, viden- og uddannelsesinstitutioner, klynger og organisationer med viden om udvikling på området mv. Virksomhederne kan både være operatør (ansøger) eller deltager i et partnerskab. Indsatsen giver således mulighed for, at virksomheder kan søge direkte, i partnerskaber eller fx i konsortier af virksomheder og viden- og uddannelsesinstitutioner. I forlængelse heraf understøtter indsatsen ligeledes fremme af samarbejdet mellem virksomheder, GTS-institutioner og relevante viden- og uddannelsesinstitutioner.
- *OBS → Der kan ikke ydes støtte til investeringer i forbindelse med produktion, forarbejdning, transport, distribution, lagring eller forbrænding af fossilt brændsel.*
- *OBS → Der er en række begrænsninger relateret til støtte, der ydes til virksomheder fra primærsektoren, store virksomheder og virksomheder, der er omfattet af Unionens emissionshandelssystem.*

Støtte til store virksomheder og virksomheder, der er omfattet af Unionens emissionshandelssystem

Store virksomheder og alle virksomheder, der er omfattet af Unionens emissionshandelssystem, <u>kan</u> opnå støtte til	Store virksomheder og virksomheder, der er omfattet af Unionens emissionshandelssystem, <u>kan ikke</u> opnå støtte til
Rådgivning	Produktive investeringer*
Forskning og udvikling	Investeringsstøtte mhp. at reducere drivhusgasemissioner fra ETS-aktiviteter eller test og demonstration i industriel skala, jf. bilag 1 i direktiv 2003/87/EF
Forprojekter: feasibility studies, proof-of-principle	
Kompetenceudvikling	
Ledelse (styrkelse af ledelseskompetencer)	
Kompetencetilførsel	

* Europa-Kommissionen definerer produktive investeringer som virksomhedsinvesteringer i anlægsaktiver eller immaterielle aktiver, der skal bruges til produktion af varer og tjenesteydelser og dermed bidrager til bruttoinvesteringerne og beskæftigelsen.

Støtte til virksomheder fra primærsektoren

- Virksomheder fra primærsektoren kan deltage i projekter under indsatsen, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer. Primærsektoren kan fx levere restfraktioner fra landbruget, som kan omdannes til biokul, gas og olie.
- Primære erhverv kan ikke være fokus for indsatsen, og virksomheder fra primære erhverv kan ikke være eneste målgruppe i et projekt.

Kilde: Pixabay

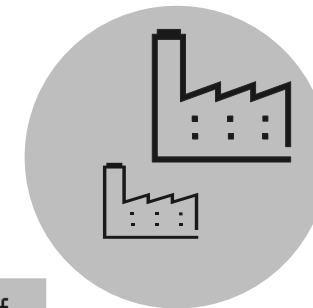
4. Vurdering af ansøgninger

Udvælgelseskriterier

Kriterium	Point
A. Formål og effekt	0-50
B. Gennemførlighed	0-30
C. Sammenhæng, organisering og partnerskab	0-20

- For at komme i betragtning til bevilling om tilskud skal en projektansøgning opnå minimum 65 point ud af 100 samt mindst 50 pct. af det maksimale antal point på hvert kriterium.
- Ansøgninger skal ligge inden for rammerne af nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling 2021-2027 og annonceringsmaterialet.

Udvælgelseskriterie A

A. Formål og effekt (0-50 point)

At projektet bidrager til at håndtere de økonomiske og sociale virkninger af omstillingen til en klimaneutral økonomi i Nord- og/eller Syddjylland.

At ansøger beskriver projektets formål og indhold samt underbygger, hvordan projektet bidrager til realiseringen af indsatsen.

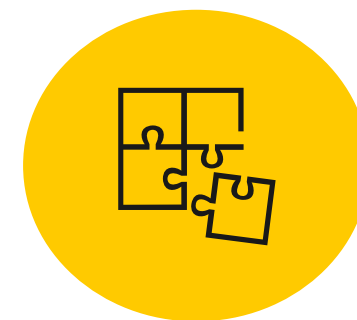
At ansøger opstiller en logisk effektkæde, der sandsynliggør, at de planlagte aktiviteter vil lede til de output og resultater, ansøger har angivet.

At teknologiens stadie er klart beskrevet, herunder den teknologiske udvikling der tilsigtes i projektperioden – eller at der er tale om et klart beskrevet forprojekt, hvis gennemførelse væsentligt kan fremme hensigten med annonceringen, fx via undersøgelser, udredninger, forsøg mv.

At projektet indeholder relevante kompetencerettede tiltag, og dermed bidrager til at sikre, at virksomhederne har adgang til kvalificeret arbejdskraft og at kompetencerne til den grønne omstilling hos medarbejderne / arbejdsstyrken samlet set styrkes. Hvis kompetenceudvikling ikke vurderes relevant i projektet, begrundes dette.

At ansøger, hvis relevant, beskriver hvordan anlægsinvesteringer med en levetid på over 5 år klimasikres.

Udvælgelseskriterie B

B. Gennemførlighed (0-30 point)

At det er sandsynliggjort, at projektet kan gennemføres på 3 år eller mindre, og at aktiviteter og udgifter kan afholdes inden for den tidsmæssige ramme. Det skal være sandsynliggjort, at projektet kan gennemføres som beskrevet, herunder at ansøger har en klart beskrevet tidsplan.

At ansøger har redegjort for projektets indlejrede risici og har forholdt sig til passende foranstaltninger for at afværge disse.

At der, hvis nødvendigt, er tilvejebragt de nødvendige tilladelser - eller sandsynliggjort at de vil blive tilvejebragt - og overholdt relevante rammebetingelser for at projektet kan gennemføres, herunder klima-, miljø- og sikkerhedsgodkendelser eller lignende.

At ansøger har sandsynliggjort, at der er sammenhæng mellem aktiviteter og budget, og at finansieringen og – hvor relevant – statsstøtteløsningen er tilvejebragt.

Udvælgelseskriterie C

C. Forenkling, organisering og partnerskab (0-20 point)

At ansøger har sammensat en projektorganisering med relevante aktører, som har den nødvendige faglige og organisatoriske kapacitet til at gennemføre projektet som beskrevet samt at ansøger demonstrerer lokalt ejerskab og opbakning.

At ansøger har redegjort for, at eventuelle erhvervs- og innovationsfremmeaktører, der indgår i projekterne, har en klar operationel rolle i forlængelse af deres kerneopgave og -kompetencer i erhvervsfremme- og innovationssystemet, og derfor ikke har u hensigtsmæssige overlap med andre aktørers aktiviteter.

At ansøger har forholdt sig til øvrige, eventuelt relevante initiativer og aktører på området, og beskrevet hvordan projektet tilsigter koordination med disse med henblik på sikring af synergi og merværdi, herunder i relation til initiativer igangsat under fx EUDP eller relevante Innomissions.

Andre krav m.v.

Andre krav der bl.a. skal være overholdt:

Ekstraordinært regnskab i 2025

- Erhvervsstyrelsen kan kræve, at der udover de to halvårslige afrapporteringer, indsendes en ekstraordinær afrapportering i 2025

Ligestilling, inklusion og ikke-forskelsbehandling

- Ansøger skal overholde gældende ret, jf. de horisontale grundforudsætninger, som nævnes nedenfor. Ansøger skal i ansøgningen redegøre for, hvordan overholdelse af de horisontale principper sikres.

Opfyldelse af The Do No Significant Harm principle (DNSH)

- Alle projektansøgninger skal overholde gældende EU- og dansk lovgivning og skal i projektansøgninger redegøre for de miljømæssige og klimamæssige konsekvenser ved projektets udførelse, når relevant.

Effektkæde, indikatorer og måltal

Effektkæde, indikatorer og måltal

En effektkæde beskriver de vigtigste årsags-virkningssammenhænge i et projekt. Hvis der søges om tilskud fra Fonden for Retfærdig Omstilling, bedes ansøger beskrive projekts effektkæde i tre led:

- **Projektets hovedaktiviteter** er de vigtigste handlinger, som udføres i projektet.
- **Projektets output** er de leverancer eller "produkter", som projektets aktiviteter umiddelbart skaber.
- **Projektets** efterfølgende **resultater** er de resultater eller effekter, som projektets aktiviteter og output skaber.

Ansøger bør opstille målbare kvantitative succeskriterier (*indikatorer*) i ansøgningen for hver enkelt aktivitet, output og resultat.

Effektkæden bør beskrives, så det er tydeligt dels, at der er **kvalitativ indbyrdes sammenhæng** mellem indholdet i aktiviteter, output og effekter og dels, at der er **kvantitativ sammenhæng** mellem det planlagte antal aktiviteter, output og resultater.

De kritiske forudsætninger for, at projektets aktiviteter rent faktisk vil skabe de forventede output, og at disse output herefter vil give de ønskede resultater bør også beskrives.

Effektkæde - eksempel

Aktiviteter

EKSEMPLER:

- Indkøb af rådgivning
- Investeringsstøtte
- Forskning og udvikling: tilskud til forsknings- og innovationsaktiviteter
- Forprojekter (tilskud til foranalyser)
- Kompetencer udvikling, styrkelse af ledelseskompeter, kompetencetilførsel

Output

EKSEMPLER:

- Virksomheder, der har modtaget støtte (herunder: mikrovirksomheder, små, mellemstore og store virksomheder)
- Virksomheder, der modtager tilskud
- Antal virksomheder, der har modtaget støtte for at opnå reduktion af drivhusgasemissioner
- Virksomheder, der samarbejder med forskningsorganisationer
- SMV'er, der investerer i færdigheder med henblik på intelligent specialisering, industrielomstilling og entreprenørskab
- Investeringer i udstyr og anlæg til fremme af grøn omstilling
- Antal analyser og forprojekter, som er støttet

Resultater

EKSEMPLER:

- Skabte job i enheder, der har modtaget støtte
- Private investeringer, som matcher offentlig støtte (heraf: tilskud, finansielle instrumenter)
- Små og mellemstore virksomheder (SMV'er), der indfører produkt- eller procesinnovation
- Skønnede drivhusgasemissioner
- SMV-personale, der har afsluttet en uddannelse i færdigheder med henblik på intelligent specialisering, industriel omstilling og entreprenørskab
- Antal virksomheder, der har udviklet koncepter til nye produkter eller løsninger
- Antal deltagere, der opnår uformelle kvalifikationer umiddelbart efter deltagelsen
- Antal deltagere, der er fastholdt i beskæftigelse seks måneder efter deltagelsen

5. Spørgsmål

6. Strukturfondenes grundvilkår

Strukturfondsmidlernes grundvilkår

EU-fondenes grundvilkår

- Projektfinansiering må ikke være driftsstøtte, dvs. at EU-støtten ikke kan anvendes til helt eller delvist at fritage en økonomisk partner fra sine sædvanlige udgifter eller udgifter i dennes daglige drift eller aktiviteter. Det kan fx være sædvanlig drift, løbende anskaffelser og lovpligtige aktiviteter.
- Aktiviteter, og dermed udgifter, der ikke er støtteberettigede, vil ikke blive vurderet støtteberettigede af at blive ”kaldt noget andet”.
- Støtte gives med udgangspunkt i et støttegrundlag som dannes ud fra en række faktiske udgifter som følger af projektets aktiviteter. Kontoplansvejledningerne og Vejledningen om støtteberettigelse beskriver, hvilke faktiske udgifter der kan danne grundlag for støtte og hvordan disse skal dokumenteres.
- Manglende dokumentation kan medføre at udgiften trækkes ud af støttegrundlaget.

EU-fondenes grundvilkår

Strukturfondsmidler er “penge med forpligtelser”

- Forpligtet til at gennemføre projektet som godkendt, dvs.:
 - Gennemføre de aktiviteter der indgår i effektkæden
 - Levere de output/resultater der er oplyst i effektkæden
- Projektændringer skal godkendes
- Indholdsmæssige afvigelser/mangler, kan medfører at støttegrundlaget reduceres.
- Aktiv kontrol, bl.a. løbende revision fra revisor og ERST
- Kontrol af både udgifter og indhold
- Det er vigtigt at følge Vejledning om støtteberettigelse - ”Almindelig sund fornuft”, “rimelighedsbetragtninger” og “plejer” kan ikke anvendes, da kontrol gennemføres med udgangspunkt i at vejledning om støtteberettigelse er overholdt.

EU-fondenes grundvilkår

- Alle udgifter der danner støttegrundlaget skal være projektrelevante.
 - Alle udgifter der danner støttegrundlaget skal være nødvendige, for at projektet kan gennemføres tilfredsstillende.
 - Projektet skal derfor kunne redegøre for relevans og nødvendighed
-
- Alle udgifter der danner støttegrundlaget skal være afholdt i projektperioden
 - Startdato er typisk datoen for ansøgning
 - Sidste dato for at afholde udgifter er projektets slutdato
 - Der kan tages forbehold for udgifter som ikke kan dokumenteres efter vejledning om støtteberettigelse, og dermed nedsættes det støttegrundlaget
-
- Kun udgifter afholdt og betalt af en økonomisk partner kan støttes
 - For at være økonomisk partner skal man have et dansk CVR-nr.
 - For at være økonomisk partner skal man være indforstået med de krav og forpligtelser der følger af at være økonomisk partner.

EU-fondenes grundvilkår

Kontoplaner

- Der findes fire forskellige kontoplaner, der giver forskellige muligheder for at medtage udgifter i støttegrundlaget.
- Projektets aktiviteter og fordeling af udgifter har betydning for valg af kontoplan
- Udokumenteret tillæg - et ekstra udgiftsbeløb i støttegrundlaget som ikke skal dokumenteres

40 pct.	20 pct.	7 pct.	15 pct.
<ul style="list-style-type: none">• 40 pct. beregnet på baggrund af projektarbejde til dækning af andre udgifter	<ul style="list-style-type: none">• 20 pct. beregnet på baggrund af eksterne udgifter til dækning af udgifter til projektarbejde• 7 pct. beregnet på baggrund af eksterne udgifter til dækning af øvrige udgifter	<ul style="list-style-type: none">• 7 pct. beregnet på baggrund af alle støtteberettigede udgifter til dækning af øvrige udgifter	<ul style="list-style-type: none">• 15 pct. beregnet af projektets udgifter til projektarbejde til dækning af øvrige udgifter

EU-fondenes grundvilkår

Projektets partnere er underlagt ens dokumentationskrav

- Tilsagnsmodtager og økonomisk partner
- Alle partners udgifter danner ét samlet projektregnskab
- Vigtigt at partnerne/tilsagnsmodtager sikrer, at udgifter er korrekte og uden fejl, inden de sendes ind med det fælles regnskab, ellers risikerer man, at en enkelt partners udgifter forsinkes udbetalingen for alle andre
- Der udbetales til tilsagnsmodtager.

EU-fondenes grundvilkår

Gode råd til god projektorganisering og administration

- Få en god forståelse for vejledning om støtteberettigelse
- Læs kontoplansvejledningen inden budgetlægning. Fejl i budgettet, medfører ikke at udgiften bliver støtteberettiget ved afrapportering.
- Lav forretningsgange, der sikrer korrekt dokumentation - vær opmærksom på at gøre tingene i den rigtige rækkefølge.
- Sørg for procedurer er fornuftigt opsat fra start, og at alle partnere følger procedurerne - det letter tilsagnsmottagers arbejde med at redegøre for evt. spørgsmål fra ERST, revisor mv.
- Kontroller at dokumentationen er i orden FØR udgiften medtages i støttegrundlaget.
- Ikke kun dokumentation og kontrol af udgifter - indhold kontrolleres også, så husk dokumentation for indhold/aktiviteter.
- Anvend arbejdsbeskrivelser i forbindelse med udgifter til projektarbejde – mindre dokumentation.
- Brug standardsats ved opgørelse af udgifter til projektarbejdere – mindre dokumentation.

Vi er altid klar med vejledning og stiller gerne hjælpeværktøjer til rådighed 😊

Eksterne indkøb

- Udbudsreglerne, såfremt tilsagnsmodtager eller partnere er offentlige og udbudspligtige
- Markedsafsøgning skal overholdes af alle OGSÅ private
 - OBS: Ved bygge- og anlægsinvesteringer skal tilbudsloven overholdes (næste slide)
- Overholdelse af reglerne skal kunne dokumenteres (skriftligt og dateret)
- Ingen kunstig opdeling af leverancer
- Ved manglende overholdelse kan støtten reduceres med op til 100 %
 - (dog typisk 25 % ved manglende markedsafsøgning)
- Interesseforbundne parter skal afregnes overfor styrelsen til kostpris
- **Vær obs på, at der skal være tid til det!**

Eksterne indkøb

Tilbudsloven

- Alle bygge- og anlægsprojekter, der modtager offentlig støtte, er underlagt tilbudslovens anvendelsesområde
 - Ingen nedre grænse - ALLE bygge- og anlægskontrakter
- Inden der indkøbes, få overblik over, om indkøbet kan være omfattet af tilbudslovens anvendelsesområde.
- Vær obs på tærskelværdier og krav til procedure!
- Manglende overholdelse kan resultere i 100 % korrektion.
- Gem ALT dokumentation (skriftligt og dateret) inden, under og efter indkøbet.

7. Statsstøtteregler

Gode råd og krav til strukturfondsprojekter

Statsstøtte

Forbud mod statsstøtte

Generelt forbud mod at yde statsstøtte i traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde artikel 107, stk. 1

Seks kumulative betingelser for statsstøtte:

Statsstøtte

Økonomisk aktivitet

- Ikke kun "virksomheder"
- Udgangspunkt i markedsdeltagelse, hvor aktiviteten består i at afsætte varer eller tjenesteydelser på et marked.
 - [Kommissionens meddelelse om begrebet statsstøtte i artikel 107, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde \(2016/C 262/01\)](#)
- Typiske tvivlstilfælde:
 - Virksomheder med både økonomisk og ikke-økonomisk aktivitet
 - Samarbejdsprojekter mellem forskningsinstitutioner og private
 - [Rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling og innovation Meddelelse fra Kommissionen \(2022/C 414/01\)](#)

Statsstøtte

Opmærksomhedspunkter i forhold til annonceringen

- Statsstøttereglerne gælder parallelt med reglerne for administration af midlerne som f.eks. CPR-forordningen, regnskabsbekendtgørelsen og vejledning om støtteberettigelse.
 - Den mest restriktive regel skal respekteres.
- Hvis et projekt indeholder statsstøtte, kan den samlede støtteprocent blive mindre end den maksimale støtteprocent.

Statsstøtte

Undtagelser til statsstøtteforbuddet

De minimis-forordningen

- [Kommissionens Forordning nr. 1407/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte](#)

Den generelle gruppefritagelsesforordning

- [Kommissionens Forordning nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108](#)

Statsstøtte

De minimis-støtte

Max. 200.000 EUR

- over tre sammenhængende regnskabsår
- opgøres på koncernniveau

Begrænsning i forhold til

- Eksportaktiviteter
- Landbrug
- Fiske- og akvakultursektoren

Krav om underskrevet de minimis-erklæring **før** deltagelse i aktiviteter

Statsstøtte

Støtte undtaget efter den generelle gruppefritagelsesforordning

- Mulighed for højere støttebeløb men flere begrænsninger
- Generelt i form af bl.a.:
 - Tilskyndelsesvirkning;
 - Anmeldelsestærskler og gennemsigtighedsindberetning (for støtte > 500.000 EUR); og
 - Begrænset fleksibilitet efter projektet er iværksat.
- Specifikt i form af bl.a.:
 - At kun visse aktiviteter kan støttes;
 - At Kun visse typer af omkostninger kan støttes; og
 - Maksimal støtteintensitet.
 - Der er en maksimalt støttebeløb pr. aktivitet (artikel 4)
- Kræver udfyldelse af ”ansøgning om statsstøtte”, ”standarderklæring vedr. anvendelse af gruppefritagelsesforordning” samt erklæring om virksomhedens størrelse, hvis SMV, **inden iværksættelse** af projektet.

Statsstøtte

Nogle generelle punkter:

- Der forventes en opdateret gruppefritagelsesforordningen i medio 2023.
- De-minimis forordningen udløber pr. 31. December 2023 – forventes erstattet af ny med overgangsperiode.
- Styrelsen vil orientere jer snarest muligt efter denne dato for håndtering af statsstøtte.

Statsstøtte

Mulige artikler for denne annoncering i gruppefritagelsesforordningen: (udtømmende liste)

- Artikel 17, Investeringsstøtte til SMV'er
- Artikel 18, Støtte til konsulentbistand til SMV'er
- Artikel 25, Støtte til forsknings- og udviklingsprojekter
- Artikel 26, Investeringsstøtte til forskningsinfrastruktur
- Artikel 28, Innovationsstøtte til SMV'er
- Artikel 31, Uddannelsesstøtte

Statsstøtte

EKSEMPEL GBER art. 25 - Forsknings- og udviklingsprojekter

(Uddrag - der er flere begrænsninger i bestemmelsen!)

Stk. 2 - omfattede aktiviteter: grundforskning, industriel forskning, eksperimentel udvikling, og gennemførlighedsundersøgelser;

- Defineret i GBER art. 2, nr. 83-87
- Ikke alle typer nødvendigvis omfattet af program/annoncering

Stk. 3 - støtteberettigede omkostninger: personaleomkostninger, udgifter til instrumenter og udstyr, udgifter til bygninger og jord, omkostninger ved kontraktforskning og køb eller licensiering af viden og patenter, og yderligere generalomkostninger og andre driftsudgifter

- Ikke alle typer støtteberettigede efter Støtteberettigelsesvejledningen

Stk. 4 - støtteintensitet: henholdsvis max. 100 %, 50 %, 25 % og 50%

- Forskellig fra projektets støtteprocent

Statsstøtte

Gode råd

- Tænk statsstøtteløsning ind fra start
- Vurder de konkrete aktiviteter i projektet
- Afklar evt. fortolknings spørgsmål
- Få sagkyndig rådgivning
- ”Bilag 2 – statsstøtteløsning” – et hjælpeværktøj, der kan anvendes til ansøgningen

Korrekt håndtering af statsstøtte er vigtig!

Statsstøtte, som ikke er forenelig med statsstøttereglerne, er ulovlig og skal tilbagebetales af modtageren!

8. Ansøgningsproces

Ansøgningsfrist

Frist for ansøgning: 22. juni 2023, kl. 12.00

- ❖ Ansøgningen skal indsendes via det elektroniske ansøgningskema (kræver NemId-medarbejdersignatur).
- ❖ Se vejledningen til ansøgningskemaet i "startpakken" for yderligere oplysninger.

Ansøgningskema

Fonden for Retfærdig Omstilling - 7 pct kontoplan

[Læs om puljen](#)

OPRET ANSØGNING

Fonden for Retfærdig Omstilling - 15 pct kontoplan

[Læs om puljen](#)

OPRET ANSØGNING

Fonden for Retfærdig Omstilling - 20 pct kontoplan

[Læs om puljen](#)

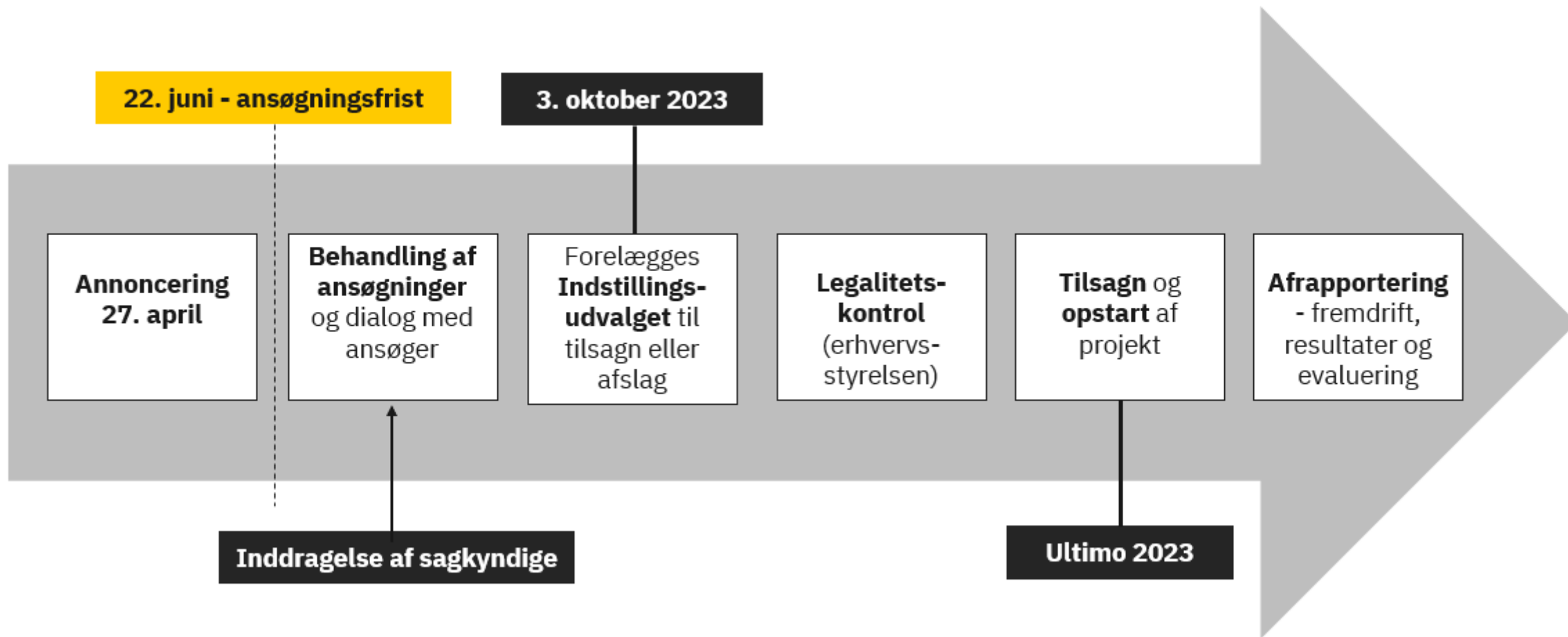
OPRET ANSØGNING

Fonden for Retfærdig Omstilling - 40 pct kontoplan

[Læs om puljen](#)

OPRET ANSØGNING

Fra annoncering til tilsagn og projektforsløb

Opsummering

- ❖ **Indholdsbeskrivelse:** Formålet med indsatsen er at understøtte en samlet værdikæde for CCUS fx ved at identificere og løse teknologiske, videns-, uddannelses-, og organisatoriske barrierer og flaskehalse for yderligere udvikling, skalering og udbredelse af CCUS-teknologierne, som skal anvendes i værdikæden.
- ❖ **Støtteprocent:** Max 40 pct. i EU-tilskud
- ❖ **Projektperiode:** Projekter kan modtage tilskud i op til tre år. Projekter skal være afsluttet senest juni 2026. Obs: det er ikke muligt at forlænge projektperioden ud over de tre år.
- ❖ **Frist for ansøgning:** 22. juni 2023

9. Innovationsfondens call

Grand solutions: Green research, technology and innovation

Innovationsfonden: Grand solutions, Green research, technology and innovation – Call deadline june 1st 2023

<https://innovationsfonden.dk/en/p/grand-solutions/grand-solutions-green-research-0>

Call specific objective

The purpose is to invest in projects that demonstrate the greatest effect on climate, nature and the environment and contribute to growth and employment.

Focus

Seven themes (Danish government's green research strategy):

1) Energy production, etc.	5) Environment and circular economy
2) Energy efficiency improvement	6) Nature and biodiversity
3) Agriculture and food production	7) Sustainable behavior and societal consequences (cross-cutting)
4) Transport	

Example of areas

- Energy efficiency and smart integrated energy systems, **sector coupling** in the energy and distribution network.
- Intelligent utilization of **digital** solutions.
- Sustainable **housing, construction and cities**.
- Green transition in the food and agricultural sector.
- Interdisciplinary research projects that combine natural science and technological research with humanistic and social science that can contribute with valuable knowledge related to e.g. behavior, incitements, regulation and market.

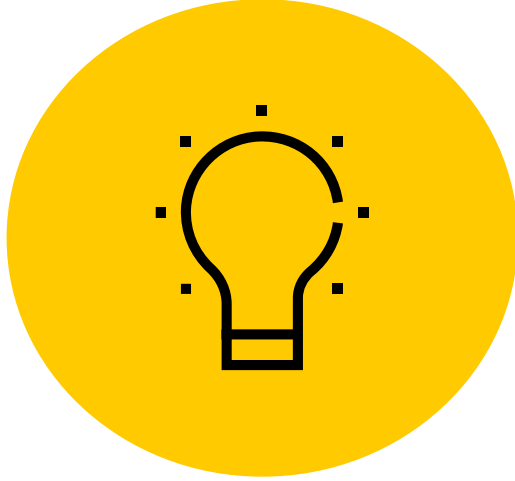

Total budget: Minimum 104.8 mill. DKK

IFD Investment per project: 5 mill. DKK to 40 mill. DKK.

10. Spørgsmål

Spørgsmål vedrørende annonceringen:

Jakob Gyldendorff Holt
Email: JakHol@erst.dk,
Telefon: 3529 1204

Torben Juul Classen
Email: TorCla@erst.dk,
Telefon: 3529 1772

Information og Q&A kan efterfølgende findes på
udviklingidanmark.dk

Husk ansøgningsfrist **22. juni 2022 kl. 12.00**